

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 20 coroane.
Pe jumătate de an 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Școala de azi și chemarea dascălului.

Trăim într'o epocă din cele mai sbumiate. Incendiul, care fumează dela un continent la altul, a produs în viața noastră școlară o degenerare care, lăsată estinderii, poate fi fatală existenței noastre ca popor.

În multe comune dela noi copiii lăsați de capul lor, sub pretextul, că contribuiesc cu puterea lor la muncirea câmpului ori la economia casei, nu cercetează regulat școala. Multe școli — fiind învățătorul concentrat — sunt lipsite de conducătorul lor natural, iar suplirile ce se pot face, nu promovează în măsura recerută interesele și scopul educativ al școlii. În lipsă de succes în unele comune postul de învățător nu se poate îndeplini.

În astfel de împrejurări școala, care are rolul de a forma oameni întregi, în cari puterile lor trupesti și sufletești să se desvolte într'o armonie deplină; școala, care are scopul pur educativ va fi asemenea omului cuprins de friguri, va fi o vlagă, o tângală pentru un popor, nu numai în urma împrejurărilor, ci în multe locuri și din lipsa de interes a celor chemați.

Aceste defecte le-am observat în anul acesta cu ocaziunea examenelor. Sunt păcate, mici dar trebuie să le spunem, sunt răni, dar trebuie să le arătăm spre a preveni catastrofa procentului redus și înristător al absolvenților an de an, adică a analfabetismului. Prin o educație galopantă se vor forma numai niște suflete mici, caractere șubrede, — semidocti — cari vor fi o adevărată plagă pentru înaintarea noastră culturală și economică.

Școala trebuie să fie, îndeosebi azi, acel focar de lumină, care înarmează pe viitorul cetățean cu toate armele, de cari are nevoie pentru viață. Menirea ei este de a forma tineri inimoși și mândri de neamul și biserica lor. Școala trebuie să fie „o insulă călătoare de elevi“, cum zice un distins pedagog, unde să se învețe a iubi omenimea, unde să se cultive inima și să se îmbunătățească sufletul, unde să se cultiveze bunurile sufletești, sau în ultima analiză școala să fie sanctuarul culturai, unde să se lumineze mintea elevilor, a generațiunii noastre de mâne.

Despre chemarea învățătorului de azi zice un alt pedagog savant de peste munți, că învățătorul are menirea sfântă de a ajuta la crearea personalităților, în cari

spiritul să conducă corpul, iar actele lor să fie dictate de conștiința lor morală.

Și într'adevăr cel mai nobil meșteșug e dascălia, pentru că nimic nu e mai omenesc, decât să lupți pentru luminarea norodului, pentru fericirea gloatelor. Au nu marele Mântuitor al lumii creștine — Fiul lui Dumnezeu, Isus — a fost cel mai mare pedagog al lumii, care a lucrat pentru fericirea gloatelor.

A deschide mintea alor mii doritori de lumină, a le arăta drumul, care conduce la bine, a învăța norodul a cunoaște pe cei trei prieteni cu tragere de inimă pentru noi, prin mijlocirea cărora a putut străbate neamul nostru prin greul vremurilor, pe prietenii cei dragi ai noștri, cari sunt: limba, pământul și legea, a pune bază solidă la sute și mii de viitori clăcași ai neamului și apoi după toate acestea să vezi poporul curățit de glodul veninos, în care trăia, ah! ce nobilă, ce dumnezeiască misiune. Aceasta e chemarea unui dascăl al zilelor noastre precum și al unui preot român.

Și cum scriu acestea șire departe de țara mea, de căminul meu și satul iubit, aicea pe câmpia mănoasă dintre Tagliamento, și Piave îmi apare în momentul acesta figura alor doi înțelegători ai roșturilor noastre, dascălul harnic din Nădab, fiul poporului, adevăratul pedagog și luptător al neamului său, și apoi dascălul-diacon dela școala primară din Beiuș, pe care, durere, fruntașii bisericii noastre din Beiuș l-au lăsat să-și caute altă slujbă.

Și își are esplicarea acest fapt, căci simțul nostru de solidaritate națională, simțul conducătorilor dela cârmă nu e destul de puternic și a făcut adeseori puține sacrificii pentru amândouă tagmele dela sate, pentru aceia cari sunt adevărații pregătitori de lumină a poporului.

În natura ei dascălia e un apostolat, dar dacă învățătorul, ba chiar și preotul, nu a obișnuit din școală să privească misiunea lor ca o misiune înaltă și frumoasă și dacă unul sau altul sosește la sate nemulțămît de soarta ce-l așteaptă, atunci, cum zice fostul ministru de culte Duca „de geaba se vor înmulți posturile, de geaba se vor clădi palate cu localuri spațioase, cu asemenea elemente nu se va putea împrăștiă întunerecul, în care din nenorocire lăncezește poporul nostru“.

În interesul binelui obștesc, avem lipsă de un interes mai viu, de o controlă mai severă atât pentru învățători, cât și pentru preoții dela sat, ori chiar și pentru inspectorul protopop, ca astfel să se pună

stabilă lățirii analfabetismului, căci vremile de acuma au dovedit mai clar câte procente de neștiutori are poporul nostru. Toate forurile, toți cei chemați să purceadă la o acțiune mai intensivă împotriva spiritului letargic, la o acțiune de progres și binefacere pentru asigurarea viitorului neamului nostru. Toate acestea numai atunci se pot face, dacă starea materială a unuia sau altuia dela sate ori orașe — funcționari de ai bisericii — e pe deplin asigurată.

Cu venirea războiului sporindu-se cheltuielile mulți dintre dascăli se luptă cu cea mai neagră mizerie, iar copleșiți de griji materială nu pot da sufletului îngrijirea și însuflețirea de lipsă.

Sunt toate acestea lucruri mărunte, dar de mare însemnătate, cari s'ar putea ușor duce la îndeplinire prin un mic interes din partea celor chemați.

Corneliu Leucuția, preot militar.

Aviz școlar.

La institutul nostru pedagogic-teologic gr.-or. român din Arad examenele de corigență și supletoare și înscrierile pe anul școlar 1918/19 se vor face după următorul program:

I. În despărțământul teologic:

Luni în 20 August (2 Septembrie) dela 8—12 și 3—5, examene de corigență și supletoare.

Marți în 21 August (3 Septembrie) înscrierile.

La înscrieri se plătesc următoarele taxe:

a) *Elevii ordinari*: 1. Didactru 20 cor. (cei din diezele surori 40 cor.). 2. Pentru fondul regnicolar de penziune 20 cor. 3. Fondul mobilier 17 cor. 4. Fondul tipăriturilor 6 cor. 5. Fondul sanitar 5 cor. 6. Fondul bibliotecii 3 cor. 7. Fondul tinerimii 2 cor. 8. Societatea de lectură 2 cor. În total, elevii din diecă: 75 cor., cei din alte dieceze: 95 cor.

b) *Elevii privatști*: Didactru 40 cor.; fondul regnicolar de penziune 20 cor.; fondul tipăriturilor 6 cor.; fondul sanitar 5 cor.; fondul bibliotecii 3 cor.; fondul tinerimii 2 cor.; Societatea de lectură 2 cor. De tot 78 cor.

Examenele și înscrierile la teologie vor avea loc în cancelaria Direcțiunii din edificiu seminarial.

II. În despărțământul pedagogic:

Luni în 20 August (2 Septembrie) la orele 9 conferința de constituire în cancelaria direcțiunii.

Marți în 21 August (3 Septembrie) 8—12, 3—5 vor fi examenele de corigență.

Miercuri în 22 August (4 Septembrie) înscrierile.

În clasa I se primesc elevi cari au absolvat cu succes 4 clase gimnaziale, reale ori civile și au împlinit 14 ani, dar nu sunt trecuți peste al 18-lea an de etate. Sub 14 și peste 18 ani Venerabilul Consistor diecezan poate da permisiune specială, dar cel mult pentru 6 luni. La înscriere elevii vor aduce cu sine și vor prezenta Direcțiunii

respective superiorilor de clasă, următoarele documente: 1. Extrac de botez din matricula bisericească. 2. Extras de naștere din matricula de stat. 3. Toate testimonile școlare, din clasele anterioare gimnaziale, reale ori civile respective din cursurile preparandiale, pe cari le-ar fi terminat. 4. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela comuna politică. 5. Atestat medical oficios (dela medicul comunal ori cercual) că n'are defecte trupești ori sufletești, e vaccinat, n'are trahomă, plumânii îi sunt sănătoși, și astfel apt pentru cariera învățătorească. 6. Cei ce și-au întrerupt studiile, atestat de continuitate, din care să se vadă: unde și cu ce au petrecut timpul dela absolvirea clasei ultime. 7. Cei ce vin din alte instituite, certificat de dimitere dela direcțiunea aceluia institut.

Elevii cari doresc să fie primiți ca privatști, se vor prezenta la Direcțiunea institutului, cu o petițiune adresată Ven. Consistor eparhial din Arad, la care, pe lângă documentele înșirate mai sus, pentru elevii ordinari, vor aceluia încă și următoarele: 8. Atestat dela antistia comunală despre ocupațiunea petentului în cursul anului școlar, vidimată și de oficiul parohial din loc. 9. Atestat de moralitate dela antistia comunală din loc, vidimat și de oficiul parohial din localitate.

La înscriere elevii acestui despărțământ aduc cu sine și plătesc următoarele taxe: 1. Cei ordinari: 1. Didactul 20 cor. 2. Fondul de pensiuene regnicolar 12 cor. 3. Fondul sanitar 5 cor. 4. Fondul de excursiuni 2 cor. 5. Societatea de lectură 2 cor. 6. Fondul bibliotecii 3 cor. 7. Fondul tipăriturilor 6 cor. 8. Fondul tinerimii 2 cor. 9. Biblioteca de clasă 2 cor. 10. Pentru materialul de slăjd 5 cor. În total 59 cor.

11. Pentru elevii privatști didactul e 40 de cor., încolo aceleași taxe, ca la cei ordinari; de tot 79 cor.

Examenele și înscrierile în despărțământul pedagogic vor avea loc în localul institutului (în casa diecezană de lângă Consistor). Seminarul și internatele vor fi ocupate după toate probabilitățile și în anul școlar 1918/19 de miliție, și astfel elevii se vor îngriji singuri și de cu vreme de locuință și vipt în case bune din oraș.

Întrucât ar urmă dispoziții cari să altereze mersul afacerilor — începutul anului școlar — cei interesați vor fi avizați la timp pe cale ziaristică și prin oficiile parohiale.

Când aducem acestea la cunoștința celor interesați, rugăm Onorata noastră preoțime și învățătorime să îndemne tinerii noștri a îmbrățișa cariera învățătorească, și astfel a contribui la salvarea școalelor noastre amenințate de marea lipsă de învățători. Cariera învățătorească e o apostolie pentru luminaarea neamului nostru dornic de carte și învățătură, și ca atare se bucură și se va bucura tot mai mult de cinstire

și apreciere obștească, dar e rentabilă și bine situată și din punct de vedere material.

Arad, 10/23 Iulie 1918.

Direcțiunea institutului ped.-teol. gr.-or. român din Arad.

INFORMAȚIUNI.

Cum se va reciviră în viitor nutrețul. Privitor la recivirarea nutrețului de lipsă armatei se va aplica anul acesta un nou sistem. Până acum se rechiziționă după trebuință jumătate din nutrețul producătorului, ceea ce pricinuiă acestuia multe necazuri. De acum însă se va hotărî pentru fiecare municipiu câtimea de nutreț, ce trebuie să dea armatei, iar în ce privește restul nutrețului, ce rămâne producătorului, acesta va fi liber să dispună de el, în limitele ordinațiilor în vigoare.

Școala de patriotism în Cluj. Încă Apponyi a dispus, că pentru învățătorii români trecuți la slat pe urma statificării școalelor dela graniță să se inaugureze un *curs de patriotism* în Cluj. Sub titlul întregirii cunoștințelor trebuincioase pedagogice, au adunat pe toți învățătorii confesionali trecuți la stat, cari nu sunt în serviciu militar și acum le dau învățătură, cum să devină patrioți buni. La deschidere a luat parte baronul Petrichevich Horváth și o mulțime de notabilități locale. S'au ținut vorbiri înflăcărâte patriotice. În numele învățătorilor a răspuns un anumit Popeszk, asigurând pe Petrichevich, Szadeczy și ceilalți, că sunt patrioți după toată rânduiala. La sfârșit s'a cântat Hymnusz și Szózat.

În haine de hârtie. Ordonanța ministerială bavareză hotărăște pentru toate orașele și satele din Bavaria, ca morții să fie îngropați, în locul hainelor obișnuite până acum, în haine de hârtie, cum se fabrică în multe locuri din Germania. Primăriile sunt îndatorate a schimba hainele de postav ale mortului cu haine de acestea.

Redactor responsabil: **Dr. Teodor Botiș**, profesor.

Nr. 2724/1918.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul nostru teologic din Arad, pe anul școlar 1918/1919, au să fie înaintate subscrișului Consistor cel mult până în 2/15 August 1918 instruite cu:

1. Extras de botez dela oficiul parohial, extradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniul școlar prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate dela oficiul paro-

hial, la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Dacă petentul dela absolvirea școalelor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de concernentul protopresbiter, are să dovedească ocupațiunea în timpul petrecut dela ultima frecvență școlară până la timpul de față.

6. Certificat dela comisiunea de asentare, spre dovedirea, dacă cu ocaziunea asentării s'a aflat apt ori nu pentru serviciul militar. Aceia cari sunt deja în serviciu militar nu pot fi primiți în teologie.

7. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană ori atestat de paupertate.

8. Petenții se avizează a scrie corect și legibil locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alătore și mărci postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată Arad, la 3/16 Iulie 1918.

Consistorul gr.-or. român din Arad.

Concurs.

Nr. 1568/1918 șc.

Pentru primirea elevilor în internatul gr.-or. român din Beiuș, pe anul școlar 1918/1919 se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Petițiunile de primire însoțite de testimoniul școlar, extras de botez și atestat medical cumcă recurentul este deplin sănătos, sunt a se adresa rectorului internatului până la 2/15 August 1918.

Taxa anuală de întreținere e de 1550 coroane, care sumă se va solvi în patru rate: la înscriere 400 cor., în 15 Noembrie 400 cor., în 1 Faur 1919 coroane 375 și în 15 Aprilie 1919 coroane 375. Tot la înscriere se va solvi o taxă de 10 coroane pentru biblioteca internatului și corespondare cu părinții.

Taxa de întreținere se va solvi întreagă, fără considerare la începutul sau finalul anului școlar. Reducerea taxei nu se admite sub nici un titlu.

Înainte de primire părinții au să subscrie o declarațiune, că cunosc și se supun condițiilor de primire.

Elevii primesc în internat întreținerea întreagă: locuință, vipt, lumină electrică, încălzit, spălat, medic, medicamente, scaldă și instrucție.

Fiecare elev intern are să aducă cu sine: una saltea pentru paie, 2 cearșafuri de pat, 1 plapomă, 2 cearșafuri de plapomă, 2 perine și vestimintele trebuincioase, despre cari va face inventar în două exemplare. În albituri să fie cusut cu fir întreg numele.

Lui Gheorghe Coșbuc.

Tu cel ce-așă frumos cântai
Dragostea de pe-al nostru plai,
Te-ai dus și tu și ne-ai lăsat
Cu sufletul îndurerat.

Măiestre, când ni-s'a vestit,
Că moartea trupul ți-a răpit,
Ca și trăsniți am stat în loc
Isbiți de-așă un nenoroc.

Vai, Muza ta, acel odor
De față mândră din popor
În urma ta, ea a rămas
Orfană și fără de glas...

O, dulce cântăreț al nost',
În lume fala tu ne-ai fost;
Tu care-atâta dar ne-ai dat
Cum de te-ai dus și ne-ai lăsat?

Durerea cin' ne-o va cânta
Și cine ne va mângăia
Între atâtea mari nevoi
Ce se descarcă peste noi?...

Te plâng prin munți și pe câmpii
Al neamului nost mândri fii:
Muntenii pe-al Dunării mal
Și noi în scumpul tău Ardeal!

Acele fete și feciori
Ce i-ai cântat de-atâtea ori
Cântecul tău „Numai una“
Cânta-l-vor ei totdeauna.

Iar când străinii vor gustă
Frumseța din scriptura ta
Vor sta în loc și s'or miră
Și între ei s'or întrebă:

Ai fost proroc ori vr'un Hristos?
De ne-ai cântat așă frumos
Al sufletului nostru dar:
Și bucurie și amar;

„Zamfira“ ta „cu păr buclat“
Va spune c'ai fost împărat
Peste-al gândirii mândru ram,
Peste simțirea unui neam.

Te plângem toți și te jelim
Deși menirea ta o știm,
Că tu în cer vei străluci
Alături de Alecsandri.

Vai! sfinții noștri-arzând de dor
De-or întrebă de-acest popor,
Lui Ștefan-Vodă tu să-i spui,
Că Prutul cu norodul lui

După un veac îndurerat
De cnutul rusesc a scăpat

Și fiul bun, încumențit
La sinul maicii a venit...

Când între cei vii nu mai ești,
Dar sus, în lumile cerești
Ne ești mai mult ca Cheruvim,
Cuvine-să, să te mărim!

Oasele tale-or putezi,
Dar noi în veci te-om preamări
Că ești al nost', al tuturor.
O, dormi în pace, dormi ușor!

Iosif Chișu.

BIBLIOGRAFII.

Din „*Biblioteca populară religioasă*“ edată de Aurelian Tăutul preot ort. român în Suceava, Bucovina, au apărut până acum următorii numeri: Nr. 1. Vieța sfântului Vasile cel Mare, 30 fileri. Nr. 2. Vieța sfântului Gheorghe, 40 fil. Nr. 3. Vieța sfântului părintelui nostru Grigorie, 30 fil. Nr. 4. Vieța sfinților împărați Constantin cel mare și a sf. Elena, 60 fil. Nr. 5. Vieța și minunile sf. Ioan cel Nou dela Suceava, 20 fil. Nr. 6. Vieța sf. Proroc, Inaintemergătorul și Botezătorul Domnului Ioan, 40 fil. Nr. 7. Vieța sfinților Apostoli Petru și Pavel, 60 fil. Nr. 8. Vieța cuvioasei maice Paraschiva, 30 fil. Se pot procura la Librăria Soc. „Școala Română“ din Suceava (Bucovina) și „Librăria diecezană“ Arad

Internatul își rezervă dreptul de a pretinde o anumită cantitate de alimente în taxa de întreținere.

Acei elevi, cari în decurs de 8 zile după expirarea termenului pentru solvirea ratelor, nu și-au achitat taxele, vor fi eschiși din internat, iar aceia cari fără motive acceptabile vor părăsi internatul în decursul anului vor avea să desdauneze internatul cu câte 40 cor. pentru fiecare lună ce mai este din anul școlar.

Se observă că vor avea să petiționeze pentru primire și acei elevi, cari au fost așezați în internat în anul trecut.

Oradea-mare, la 5/18 Iulie 1918.

Consistorul eparhial gr.-or. român.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Murani** ppresb. Vinga, fostă a păr. Miron Moldovănescu, se publică în temeiul ord. Ven. Consistor, Nr. 2555/1018, concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

— Venitul împreună cu acest post este: a) Beneficiul sesiunii parohiale și a intravilanului parohial aparținătoare acestei parohii în extensiunea lor de astăzi; b) Ștoalele și birul parohial legal; c) Eventuala întregire a dotației dela stat pe care nici comuna bisericească nici autoritatea diecezană n'o garantează.

Cel ales va avea să plătească dările publice după beneficiul său, să catehizeze la școlăle din loc și va avea să se îngrijească însuși de locuință.

Parohia este de clasa primă. În lipsă de recurenți însă cu cvalificațiunea de cl. I se admit în temeiul ord. Ven. Cons. Nr. 2555/1918 și recurenți cu cvalificație de cl. II-a.

Reflectanții întru cât sunt din altă dieceză vor avea să dovedească la protopopul tractul înainte de prezentare în parohie, că au concesiunea prealabilă a Prea Sfinției Sale Domnului Episcop de-a putea recurge la aceasta parohie, vor avea să-și prezintedocumentele originale în termenul concursual la Prea On. Oficiu ppresbiteral în Timișoara-fabric și totodată a se prezintă cu observarea § 33 din Reg. pentru parohii sub durata concursului, în vre-o Duminecă sau sârbătoare, în biserica din Murani, spre a-și arată dexteritatea în cele rituale, cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. ppresbiteral al Vingei.

—□— 1—3

Cu **30 de zile** termen de alegere se publică concurs pentru postul vacant de **cantor-învățător** din **Buntești** (Bontesd), protopopiatul Vașcăului.

Venitele staverite de comitetul parohial pe durata războiului dela comuna bisericească (nefiind încă asigurat ajutor de stat) sunt următoarele:

1. Cortel modern în școală noaună, cu grădină de legume. 2. În bani gata 1000 cor. 3. 10 Cubule de bucate. 4. Dela fiecare număr de casă câte una porțiune de fân, un fuior și una litră fasole. 5. Folosirea unei holde catastrale de pământ din izlazul comunei așa numit prund, foarte productiv de cucuruz. 6. Venitele cantonale în preț de 4—500 coroane.

Concurenții acomodându-se dispozițiilor statutare și regulamentare în vigoare vor avea să se prezinte în durata concursului în sf. biserică din Buntești.

Dat în Buntești la 24 Iunie (7 Iulie) 1918.

Adrian P. Deseanu, protopop.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de **învățător-cantor** la școala confesională greco-orientală din **Bogeu** (Bozsaly), protopopiatul Orăzii-mari, se publică concurs, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele emolumente:

1. Plata dela comuna bisericească 600 cor. 2. Cvarțir liber corăspunzător cu supraedificatele și grădina de legumi. 3. Ștoalele îndatinat. 4. Pentru participare la conferințele învățătoresți diurne și cărașia staverite de autoritățile superioare. 5. Întregirea dela stat.

Parohia se va îngriji de încălzitul și curățitul salei de învățământ.

Alesul va avea să provadă și învățământul studiului religiunii, învățământul cu adulții, strana și alte trebuiți cantonale prcum și instruirea elevilor în cântările bisericești, condu-

cându-i regulat la sfânta biserică la toate vecer- niile, utreniile și liturgiile.

Reflectanții la acest post, sunt poțitiți a-și înainta recursule ajustate cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Bogeu, la Prea Onoratul oficiu protopopesc din Oradea-mare, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sfânta biserică din loc spre a se arată poporului, dovedindu-și dexteritatea în cant și tipic.

Bogeu, la 24 Iunie (7 Iulie) 1918.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Andrieu Horvath*, protopopul Orăzii-mari.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de **capelan temporal** sistemizat pe lângă părintele Ioan Cure din **Covăsinț** în temeiul rezoluțiunii Ven. Consistor cu Nr. 1977/1918 se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: jumătate din sesiunea parohială; jumătate din birul și ștoalele legale. — Întregirea dela stat pe care o beneficiază parohul, rămâne rezervată acestuia. — Eventuala întregire dela stat pentru capelan.

Alesul capelan va avea să îndeplinească toate agendele împreună cu parohia preotului pe lângă care va deveni ales, va avea să suspoarte jumătate din sarcinile publice, să catehizeze la școlăle din loc fără altă remunerație, să predice la toate ocaziunile când va fi de rând și să se îngrijească însuși de locuință.

Fiind parohia de clasa I, dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul Ven. Sinod eparhial din Arad Nr. 84/II—1910.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au a dovedi oficiului protopopesc rom. ortodox din Șiria, deodată cu însinuaarea de a se prezenta poporului: a) că au cvalificațiunea prescrisă și că întrunesc condițiunile concursuale, b) iar întru cât ar fi din altă dieceză, că posed consimțământul P. S. episcop diecezan de a reflecta la acest post, c) în termenul concursual au a se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Covăsinț, spre a-și arată dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Petițiunile ajustate cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Covăsinț, sunt a se trimite în termenul concursului P. O. oficiu protopopesc din Șiria (Világos).

Dat în ședința extraordinară a comitetului parohial din Covăsinț, la 17/30 Iunie 1918.

Mitru Luca, președinte. *Pavel Dârlea*, notar.

În conțelegere cu mine: *Mihail Luca*, protopresbiterul Șiriei.

—□— 2—3

Pentru postul de **învățător-cantor** la școala ort. română din **Cresuia** (Kereszély), tractul Beiuș, se publică concurs cu termen de alegere de **30 de zile**, dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă salariul următor:

1. În bani 140 cor. 2. 7 (șapte) cubule bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz, prețuite în 84 cor. 3. Șapte stânjeni de lemne, prețuite în 112 cor. 4. Din cantorat un venit de 40 cor. 5. Din pământul cantoral un venit de 20 cor. 6. Venitul intravilanului școlar 20 cor., de tot 416 cor. 7. Întregirea dela stat nu este asigurată. 8. Locuința de lipsă.

Cei ce doresc a ocupa acest post sunt poțitiți să-și înainteze cererile lor, adresate comitetului parohial, — Oficiului protopopesc gr.-or. rom. în Beiuș (Belényes), iar în vre-o Duminecă ori sârbătoare să se prezenteze la sf. biserică, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. protopopesc.

—□— 2—3

Pentru postul de **învățător** la școala confesională din **Pocioveliște** (Pócsfalva) tractul Beiuș, se publică concurs cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă următorul salariu:

1. Locuință cu grădină. 2. Dela parohie în număr 600 cor. 3. 6 metri lemne pentru încălzitul salei de învățământ și 12 m. lemne pentru învățător. 4. Întregirea salariului dela stat. 5. Ștoalele cantonale în uz.

Recursule regulamentare se vor înainta Oficiului protopopesc gr.-or. rom. din Belényes

(Beiuș), iar recurenți se vor prezenta în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică din Pocioveliște spre a se face cunoscuți poporului.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popovici*, adm. ppsc, inspector de școale.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de **învățător** la școala confesională gr.-or. română din **Petreasă S.** (Gyepüsolyos), tractul Beiuș, se publică concurs cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă următoarea dotațiune:

1. Bani gata: 600 cor. dela parohie. 2. Întregirea dela stat. 3. Pentru scripturistică și conferință 30 cor. 4. Pentru cantorat, care e obligator: stoalele cantonale. 5. Locuință cu supraedificatele și cu grădină. 6. De încălzirea salei de învățământ și de curățirea ei se îngrijește comuna parohială.

Cei ce doresc a ocupa acest post sunt îndatorati a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sf. biserică, iar recursule lor ajustate în regulă și adresate comitetului parohial din numita parohie, să le trimită Oficiului protopopesc gr.-or. rom. în Beiuș (Belényes).

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu*, adm. ppsc, inspector de școale.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de **învățător** la școala gr.-or. rom. din **Albești-Hidiș** (Fehérlak-Hegyész) prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare:

Venitele sunt: 1. Cvarțir liber și grădină de legume. 2. Din repartiție pe credincioși 600 cor. solviți de epitropia parohială pe 1 lună înainte; întregirea de stat nu e asigurată. 3. Pentru conferință învățătorescă când va participa 20 cor. 4. Pentru scripturistică 10 cor. 5. 6 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ. 6. Ștoalele îndatinat dela mort 2 cor. cununie și maslu 1—1 cor.

Reflectanții la acest post se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sf. biserică din Albești-Hidiș pentru a-și arată dexteritatea în cant și tipic, iar cererile de concurs ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Albești-Hidiș se vor înainta P. On. oficiu protopresbiteral din Beiuș.

Gheorghe Popovici, pres. com. par. *Marcu Pantîș*, notar.

În conțelegere cu: *Moise Popovici*, adm. prot.

—□— 2—2

Pentru îndeplinirea definitivă a lor **două stațiuni învățătoresți** din **Zărand**, — devenite vacante prin răposarea pe câmpul de luptă a foștilor învățători: *Gheorghe Rufu* și *Constantin Iliuța* — prin aceasta se escrie concurs, cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în organul oficios diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele pentru **fiecare post învățătoresc** sunt: 1. Salar fundamental de 1200 cor. în în bani. 2. Scripturistica 20 cor. 3. Pentru participare la conferințe 30 cor. 4. Cvarțir și grădină în natură. 5. Venitele cantonale obicinuite.

Pentru întregirea salarelor în conformitate cu art. de lege XVI din 1913, se vor înainta rugărilor recerute, la vremea sa, — Inaltului guvern.

Învățătorii aleși vor fi îndatorati a instrua și cânta cu elevii cântările liturgice și vor avea să conducă: unul strana dreaptă, celalalt cea stângă, fără altă remunerațiune dela parohie.

De curățitul pe din lăuntru a cuartirului va avea a se îngriji învățătorul ales.

Recursule adresate com. par din Zărand și ajustate cu: a) Estras din matricula botezaților; b) Certificat de apartinență; c) diploma de învățător; d) eventualele atestate despre serviciul prestat până acum, — sunt a se înainta Preaon. Oficiu ppsc gr.-or. rom. al Ienopolei (Borosjénő com. Arad), iar reflectanții sunt poțitiți a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare, în sf. biserică din Zărand, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comisiei par. din Zărand, ținută la 17/20 Iunie 1918.

Aurel Iancu m. p., paroh, preș. com. par. *Cornel Papp*, paroh, not. ad-hoc.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p., ppresb., insp. conf. de școale.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului **învățătoresc** vacant din **Călățea-Gălișeni**, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** în „Biserica și Școala”.

Emolumente: 1. Cvarțir liber cu două chilii, cămară și culină, în edificiul școlii. Supraedificățile necesare pentru ținerea de vite, 2. Din Călățea, parohia matre, 300 cor. în bani. 8 holde și 1342□ pământ, evaluat în 100 cor. 3. Din Gălișeni 200 cor. în bani; dela ambele comune lemnele de lipsă, în natură, atât pentru sala de învățământ, cât și pentru învățător, 5 stânjani aduși acasă: 3 ai școlii, 2 ai învățătorului. 4. Pentru ambele comune ajutor de stat 1000 cor. Alesul, pe lângă ștoalele uzitate, va prevedea și cantonatul, va conduce școlarii la biserică în toată Dumineca și sărbătoarea, îi va învăța cântările bisericești și va conduce strana.

Reflectanții, să și înainteze cererile de concurs adresate comitetului parohial din Călățea-Gălișeni — Prea Onor. oficiu ppsc ort. român din M.-Telegd, sub durata concursului, având a se prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu poporul și spre a cânta în biserică.

Comitetul parohial.

Romul Teodor Filip, preot, președ. com. par. Florian Balmoș, notar comit. parohial.

În conțelegere cu mine: Alexandru Munteanu, protopresbiter, iuspector școlar.

—□—

2—3

Nr. 2580/1918.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de **matematică și fizică** dela institutul pedagogic ort. român din Arad.

Beneficiile împreunate cu aceasta catedră sunt următoarele:

1. Salar fundamental de 2600 cor. în caz de aplicare definitivă, iar în caz de aplicare provizorie numai 2200 cor.

2. Cvinvenalele (5 la număr) de câte 200 cor.

3. Bani de cortel 800 cor., resp. timpul aplicării provizorie numai 600 cor.

4. Participarea, ce va avea să i-o recunoască guvernul țării, la fondul de pensune în sarcina statului.

Dela recurenți se cere să aibă cvalificație pentru profesura de preparandie de stat, precum și cvalificațiunea conform §-lui 122 punct 10 din Statutul Organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului ortodox român din Arad, în **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele trebuie ajustate cu următoarele documente:

a) Autobiografia, pe scurt, a recurentului;
b) Atestat de botez din matricula bisericească, spre dovedirea că e de religiunea gr.-or. română;

c) Atestat de naștere, din matricula de stat;
d) Atestat despre cvalificația recurentului;
e) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat și până acum ca profesor la vr'un institut de învățământ;

f) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința cons. școlară dela 14/27 Iunie 1918.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

3—3

Nr. 1281/1918.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de **caligrafie, desemn și lucrul de mână** (slöjd) dela institutul pedagogic ort. român din Arad.

Beneficiile împreunate cu aceasta catedră sunt următoarele:

1. Salar fundamental de 2600 cor., în caz de aplicare definitivă, iar în caz de aplicare provizorie numai 2200 cor.

2. Cvinvenalele (5 la număr) de câte 200 cor.

3. Bani de cortel 800 cor., respective numai 600 cor. pe timpul aplicării provizore.

4. Participarea, ce va avea să i-o recunoască guvernul țării, la fondul de pensune în sarcina statului.

Dela recurenți se cere să aibă cvalificațiune pentru profesura de preparandie de stat, precum și cvalificațiunea conform §-lui 122 pct. 10 din Statutul Organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului

ort. român din Arad, în **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele trebuie ajustate cu următoarele documente:

a) Autobiografia, pe scurt, a recurentului;
b) Atestat de botez din matricula bisericească, spre dovedire, că e de religiunea gr.-or. română.

c) Atestat de naștere, din matricula de stat;

d) Atestat despre cvalificația recurentului;

e) Atestat de servciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat și până acum ca profesor la vr'un institut de învățământ;

f) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința cons. școlară dela 14/27 Iunie 1918.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

3—3

Nr. 2579/1918.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de limba și literatura **română** și de limba și literatura **germană** dela institutul pedagogic ort. român din Arad.

Beneficiul împreunat cu aceasta catedră este următorul:

1. Salar fundamental de 2600 cor., în caz de aplicare definitivă; iar în caz de aplicare provizorie numai 2200 cor.

2. Cvinvenalele (5 la număr) de câte 200 coroane.

3. Bani de cortel 800 cor., resp. pe timpul aplicării provizore numai 600 cor.

4. Participarea, ce va avea să i-o recunoască guvernul țării, la fondul de pensune în sarcina statului.

Dela recurenți se cere să aibă cvalificație pentru profesura de preparandie de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122 p. 10 din Statutul Organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului ortodox român din Arad, în **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se adresa următoarele documente:

a) Autobiografia, pe scurt, a recurentului;
b) Atestat de botez din matricula bisericească, spre dovedire că e de religiunea gr.-or. română;

c) Atestat de naștere din matricula de stat;

d) Atestat despre cvalificația recurentului;

e) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat deja și până acum ca profesor la vre-un institut de învățământ;

f) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința cons. școlară dela 14/27 Iunie 1918.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

3—3

Nr. 154 M. 1918.

Consistorul mitropolitan al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria publică concurs pentru **patru (4) burse** (stipendii) de câte **1000 coroane** din fundațiunea „Ioan și Maria Trandafil”, și anume: 2 pentru arhidieceză, 1 pentru dieceza Aradului și unul pentru dieceza Caransebeșului

Termenul de concurs se fixează pe 2/15 August a. c.

Concurenții vor avea a produce următoarele documente: 1. Extras de botez provăzut cu clausula oficioasă, că și acum aparține bisericii ortodoxe române din patrie. 2. Adeverință oficială (certificat) dela antistia comunală vidimată și de preotul local, eventual de protopresbiterul concurentului și a părinților lui, precum și despre aceea, că sunt cetățeni ai Ungariei. 3. Testimoniu școlar de pe anul precedent cu nota generală „eminent” pe temeiul cărui testimoniu concurentul este îndreptățit a continua studiile, pentru cari cere stipendiul.

Stipendiul se poate cere pentru continuarea studiilor la facultăți sau alte institute mai înalte de învățământ, precum și pentru clasele superioare la institutele de învățământ secundare (medii) din patrie.

4. Concurentul în cererea sa este îndatorat a declara lămurit, dacă mai are de undeva și alt stipendiu sau ajutor și a spune cât face acela.

Cererile instruate în ordine sunt a se adresa și trimite până la termenul fixat de 2/15 August a. c. Consistorului mitropolitan gr.-ortodox român în Nagyszeben.

Sibiu (Nagyszeben), 18 Iunie 1918 st. v.

Consistorul mitropolitan.

—□—

3—3

În conformitate cu decisiul Senatului fundațiunii Nicolae Zsiga din Oradea-mare, se publică concurs pentru **ocuparea a 2^{1/2}** (două și jumătate ori cinci jumătăți) **locuri gratuite** vacante în internatul fundațiunii.

La acest beneficiu pot reflecta studenți români gr.-or., cari — fiind înscriși — vor urma ca elevi ordinari, anul școlar ce vine, la vre-o școală publică din loc, spre care scop rugărilor adijustate cu: 1. Extras de botez (matric bis.), provăzut cu clauzula de acum a parohului local. 2. Testimoniu școlar de pe anul școlar expirat. 3. Atestat de revaccinare. 4. Atestat medical că sunt deplin sănătoși; 5. Atestat de paupertate vidimat și de parohul ori protopopul competent — au a se înainta până la 1/14 August 1918 inclusive, la subscrisul președinte — protopop tractual — în Oradea-mare.

Tot până la acest termen au a se înainta președintelui senatului, rugările — cu atestat ultim școlar, și cu atestat medical că sunt sănătoși — acelor studenți români gr.-or., cari pentru anul viitor școlar ar dori să fie primiți în internatul Zsiga, cu taxă de întreținere (pentru anul școlar) de 1200 cor. Această taxă cu consensul președintelui se poate solvi și în rate, are însă a se solvi suma întreagă în anul școlar, fără privire la timpul petrecut în internat. Toți elevii au a se supune disciplinei internatului, și primesc pe lângă îngrijirea bună, vipt, quartir, luminat, încălzit, spălat și lunar o scaldă.

Afară de taxa de sus, fiecare elev are a solvi 20 cor. ca taxă medicală pe an; au să aducă apoi câte 1 klgr. de săpun de haine, sac de paie (strojac), haine de pat, de purtat, alb-turi, etc., perii, în numărul recerut.

Oradea-mare, din ședința senatului fundațional, ținută la 18 Iunie (1 Iulie n.) 1918.

Andrieu Horvath m. p., protopop, președintele senatului. Georgiu Papp m. p. protopop onor., notarul senatului.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de **învățător** la școala elementară gr.-or. română din **Drăgoteni** (Drăgota), protopopiatul Beiuș, se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”, pe lângă următorul salar:

În bani: 600 cor. dela parohie, folosul pământului școlar, lemne pentru încălzitul salei de învățământ, salarul dela stat încă nu e asigurat; de locuință pentru învățător se va îngriji comuna parohială, iar sala de învățământ e corăspunzătoare.

Ceice doresc a ocupa acest post să și înainteze petițiile lor, adresate comitetului parohial, oficiului protopopesc gr.-or. rom. din Beiuș (Belényes) și până la alegere să se prezinte la sf. biserică.

Demetriu Seliștean, preot.

În conțelegere cu Moise Popoviciu, adm. protopopesc, inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de **învățător-cantor** la școala gr.-or. română din comuna **Topa-de-sus** (Felsötöpa) în protopopiatul Beiuș se escrie concurs cu termen de alegere 5/18 August a. c. Venitele:

1. Locuința, cu grădina școlii de 1000□ stânjani. 2. Din repartiție pe parohiani 600 cor. pentru conferințe 40 cor. 3. Lemne de foc 8 stânjani, din care se va încălzi și sala de învățământ. Curățitul școlii e datorința comunei bisericești. 4. Ștoalele cantoralii dela mort mic 2 cor. dela mare 4 cor.

Intregirea dela stat până acum nu e întregită.

Doritorii a ocupa acest post să înainteze petițiile lor P. On. oficiu protopopesc gr.-or. rom. în Beiuș (Belényes) și până la alegere a se prezenta în comună la sf. biserică.

Comitetul parohial din Topa-de-sus 27 Iunie (7 Iulie) 1918.

Vasile Papp, pres. com. par. George Copos, not. com. par.

În conțelegere cu Moise Popoviciu, adm. protopop, inspector de școale.

—□—

3—3